

Codebook - stav sdílených číselníků, co se změnilo a co se připravuje

10. setkání editorů PaGIS, správců MIS a dalších příznivců IISPP v Žatci, 21.9.2022

Ing. Irena Blažková, generální ředitelství, oddělení památkové
informatiky a odborných informačních systémů

- přehled slovníků
- jednotlivé slovníky
- vybrané funkční úpravy provedené
- vybrané funkční úpravy navržené v r. 2022
- obsahové úpravy
- náměty pro další rozvoj
- hlášení požadavků a připomínek

Památkový katalog a správa slovníků v Codebooku

Systém pro správu sdílených číselníků

ČÍSELNÍKY

Přehled číselníků
Návod

Vypsat všechny číselníky

Název číselníku	Zdroj dat	Garant zdroje dat
 Aplikace IISPP	Nový číselník	D. Kreuz
 Bana	Nový číselník	J. Syrový
 Data	MonumIS, tabulka: CasUrc	nepoužitán
 Doporučení/památkové regulace	Nový číselník	K. Hendrych
 Druh prvku	Nový číselník	K. Hendrych
 Fáze ochrany	Nový číselník	K. Hendrych
 Forma společnosti	MonumIS, tabulka: AdrTisForma	nepoužitán
 Jazyk	Nový číselník	J. Syrový
 Kategorie prvku	Nový číselník	K. Hendrych
 Klíčové slovo	Nový číselník	J. Syrový
 Kultura	Nový číselník	I. Blaziov
 Licence	Nový číselník	NPÚ
 Materiál	Nový číselník	J. Syrový
 Pohyb	Nový číselník	J. Syrový
 Pracoviště NPÚ	MIS, tabulka: doo location	P. Voříšek
 Produkt v roby	Nový číselník	J. Syrový
 Role aktéra	Nový číselník	J. Syrový
 Rozměr	MonumIS, tabulka: CisRozm	J. Syrový
 Spolky	MIS, tabulka: doo fund	V. Suchá
 Sledovaný jev	Nový číselník	Z. Sýrová
 Stih	Nový číselník	I. Blaziov
 Slovník typů částí nemovit/ ch památek	MonumIS, tabulka: CisCast	uzavřen
 Slovník základního označení částí nemovit/ ch památek	MonumIS, tabulka: Picast	uzavřen
 Specializace	Nový číselník	I. Blaziov
 Stav ochrany	MonumIS, tabulka: UzsColor, ChUzTyp, Cis	K. Hendrych
 Subjekt	Nový číselník	J. Syrový
 Technika	Nový číselník	J. Syrový
 Tematický okruh	Nový číselník	Z. Sýrová
 Titul před jménem	DE Číselníky, tabulka: NPU.AdrTisPred	M. Lazák
 Titul za jménem	DE Číselníky, tabulka: NPU.AdrTisZaIm	M. Lazák
 Toponymum	Nový číselník	Z. Sýrová
 Třídník nemovit/ ch památek	MonumIS, tabulka: Ptypy	uzavřen
 Třídník skupin nemovit/ ch památek	MonumIS, tabulka: PISkup	uzavřen
 Typ ochrany	MonumIS, tabulka: UzsColor	K. Hendrych
 Typ organizace	MonumIS, tabulka: AdrTyp	nepoužitán
 Typ prostorové identifikace	Nový číselník	Z. Sýrová
 Typ prvku	Nový číselník	I. Blaziov
 Typ události	Nový číselník	J. Syrový
 Typ druhu dokumentu	Nový číselník	D. Buršík
 Územní rozsa	MIS, tabulka: doo territorial_extent	Z. Sýrová
Věda a výzkum	Nový číselník die Třita	Krupková K

Verze aplikace 2.1.9 | [Odhlast se](#) (blaziov)

- **Codebook**
<https://iispp.npu.cz/codebook/codebooks>
(odkaz je též ve Znalostní bázi a také přímo v Památkovém katalogu)
- 41 slovníků
- **jen sdílené slovníky** – pro více aplikací, jinak jsou další slovníky přímo v každé aplikaci
- v Památkovém katalogu i dalších systémech jsou **kopie** slovníků – **synchronizace** probíhá částečně ihned (např. Subjekty), částečně každou hodinu (např. Typ prvku)

- některé jsou **již nepoužívané**, archivní – z **Monumisu**: Forma společnosti, Typ organizace, Slovník typů částí nemovitých památek, Slovník základního označení nemovitých památek – otázka, zda zrušit úplně, přičemž by zůstaly zachovány v zálohách
- některé **nejsou využity**: **Datace** – každý systém má svůj vlastní systém datace a jen velmi těžko by šlo systém datování sjednotit, spíše bychom měli směřovat ke sjednocování informačních systémů; **Titul před jménem, Titul za jménem** – slovníky jsou obsahově naplněny, ale nepoužívají se, přičemž by to bylo ve slovníku Subjekty velmi žádoucí (atribut k rozlišení stejných jmen): **Barva** – slovník není v Pam. katalogu použit, jinak není napojen (ArtGuard?, Castis?); **Druh prvku** – v PK nepoužívat, slovník není konsolidován!!
- některé **nejsou zatím vůbec naplněny**: **Toponymum** – je zde jen pár zkušebních údajů, přitom tento slovník by měl sloužit pro pole Provenience v Památkovém katalogu, otázka koncepce slovníku (historické pojmy, neurčité pojmy – severní Itálie) a zdrojů – NA, Getty, Castis; **Pohon, Produkt výroby** – pro industriální dědictví

- **Klíčové slovo – závěr z diskuse na minulém setkání v Pardubicích:** budou nadále ponechána volnému použití editorů, ale znamená to, že jejich použití pro hledání je velmi omezené, prakticky jen na toho editora, který klíčové slovo vytvořil; pokud chybí koncepce a řízení slovníku, vznikají zákonitě duplicity a nekonzistence; klíčová slova by neměla obsahovat pojmy, které jsou ve struktuře systémů jako samostatné pole (např. sloh, datace, autor – patří do PK)
- v Památkovém katalogu (není v Codebooku) není naplněn slovník **Ikonografie** v Popisných údajích, zejména pro movité památky – zdrojem by měl Být ArtGuard
- některé slovníky jsou **téměř neměnné** a nevyžadují editaci buď vůbec, nebo jen výjimečně, např. **Pracoviště NPÚ, Územní rozsah, Titul před jménem a za jménem, Licence** (právě přidáváme licence Creative Commons v. 3.0), **Typ ochrany, Doporučení památkové regulace** (má 2 položky k ochraně a k zachování, ale není používán – byl určen pro Plány ochrany), **Fáze ochrany, Jazyk** (484 záznamů), **Kategorie prvku, Rozměr**

- **slovníky, které jsou průběžně obsahově doplňovány a upravovány:**
 - **Subjekt** – průběžně doplňován, aktuálně čištěny církevní subjekty římskokatolické církve (viz dále), nutno radikálně změnit a doplnit strukturu údajů, aby vyhovovala potřebám (např. doplnit tituly před a za jménem, doplnit údaje o působení subjektu v NPÚ, pracovišti NPÚ, atd.),
 - **Sloh** – prošel základní revizí, zůstávají ještě některé nesrovnalosti u slohů 20. stol., kde je problematika komplikovaná a neustálená – bylo by dobré doplnit charakteristiky slohů, možná i odkaz do MIS na příklad, podobně jako to plánujeme u typu prvku
 - **Typ/Druh dokumentu** – upraveny 2 hierarchická větve v návaznosti na požadavky Tritia,
 - **Typ prvku** – základní typologický slovník – prošel základní revizí, ale mnoho ještě není dořešeno
 - **Věda a výzkum** – seznam vědeckovýzkumných úkolů – doplněn ve spolupráci s odborem vědeckého tajemníka, struktura by mohla být revidována
 - **Sledovaný jev** – čeká na transformaci podle nové vyhlášky a územně analytických podkladech

- **slovníky, které jsou průběžně obsahově doplňovány a upravovány:**
 - **Subjekt** – průběžně doplňován, aktuálně čištěny církevní subjekty římskokatolické církve (viz dále), nutno radikálně změnit a doplnit strukturu údajů, aby vyhovovala potřebám (např. doplnit tituly před a za jménem, doplnit údaje o působení subjektu v NPÚ, pracovišti NPÚ, atd.),
 - **Sloh** – prošel základní revizí, zůstávají ještě některé nesrovnalosti u slohů 20. stol., kde je problematika komplikovaná a neustálená – bylo by dobré doplnit charakteristiky slohů, možná i odkaz do MIS na příklad, podobně jako to plánujeme u typu prvku
 - **Typ/Druh dokumentu** – upraveny 2 hierarchické větve (požadavky PS Tritius)
 - **Typ prvku** – základní typologický slovník – prošel základní revizí, ale mnoho ještě není dořešeno
 - **Věda a výzkum** – seznam vědeckovýzkumných úkolů – doplněn ve spolupráci s odborem vědeckého tajemníka (Bc. Kristýna Krupková), struktura by mohla být revidována
 - **Sledovaný jev** – čeká na transformaci podle nové vyhlášky a územně analytických podkladech

- umožnit zobrazení celé hierarchie do všech úrovní najednou jedním kliknutím

Systém pro správu sdílených číselníků

Podmínky nastavené pro zobrazení: Jen platné

Sloh

- anglický park/zahrada
- baroko
 - barokní gotika
 - pozdní baroko
 - rané baroko
 - vrcholné baroko
- bez slohových znaků
- dosud neurčený
- empír
- francouzský park/zahrada
- gotika
 - pozdní gotika
 - raná gotika
 - vrcholná gotika
- chinoiserie
- japonerie

ČÍSELNÍKY

- obrazit všechny Číselníky
- OH
- en platné
- en schválené
- e schválení
- en zneplatněné
- šechny
- xport
- ruhy synonym

Podmínky nastavené pro zobrazení: Jen platné

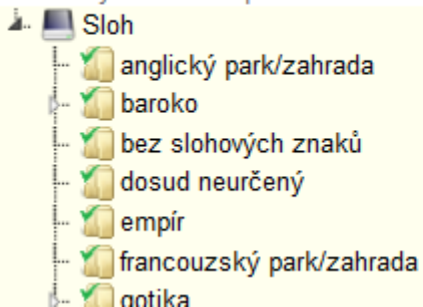
Sloh

- Přidání položky - potomka
- Zobrazit vše
- bez slohových znaků
- dosud neurčený
- empír
- francouzský park/zahrada
- gotika
- chinoiserie
- japonerie
- klasicismus
- lidová architektura a umění
- louis-seize

provedené funkční úpravy pro editaci slovníků

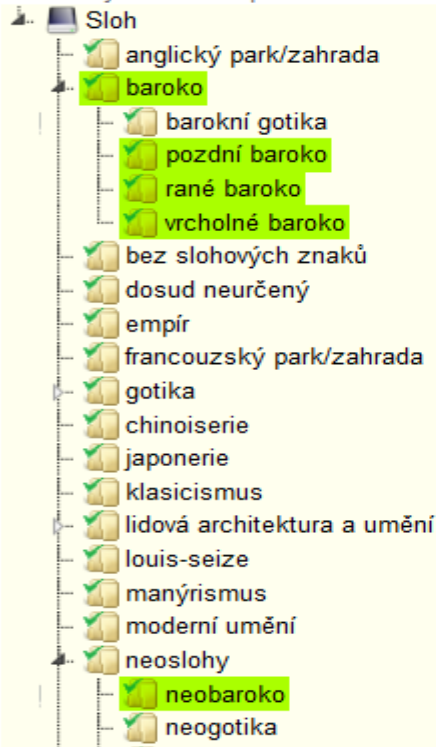
- při vyhledání pojmu zobrazit i jeho potomky a vyhledaný pojem místo toho podbarvit – dříve se zobrazila hierarchie jen k danému pojmu, ale editor neviděl, zda má potomky

Podmínky nastavené pro zobrazení: Jen platné

Vyhledej

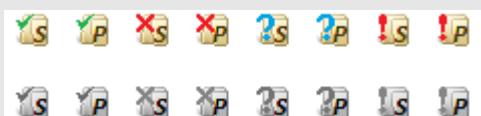
Podmínky nastavené pro zobrazení: Jen platné a název obsahuje "baroko"

- po editaci se vrátit na stejné zobrazení (otevření větví hierarchie) jako byla před editací – dříve se muselo po každé editaci znovu rozklikat každou úroveň

- signalizovat ikonkou vlastnosti pojmu:

zatržítka je platný pojem, křížek je zneplatněný, otazník je ke schválení, P je preferovaný, S je synonymum

funkční úpravy navržené v roce 2022

ID	Shrnutí - věc
4083	Subjekty - doplnit možnost hledat podle ID
3404	Codebook - zrušení nadbytečných slovníků Forma společnosti a Typ organizace
3281	Typ prvku - doplnit pole pro odkaz do MIS, kde by byl příklad daného pojmu
4002	zbytečný atribut Rod
3793	při hledání zrušit citlivost na velká/malá písmena
2925	do přehledu slovníků přidat pole, kde je slovník použit
3707	zvětšit zobrazenou velikost pole Význam při editaci
4085	Subjekty - ztotožnění s ISZR

▼ Vypsát všechny Číselníky

	Název číselníku	Zdroj dat	Garant zdroje dat
	Aplikace IISPP	Nový číselník	D. Kreuz
	Barva	Nový číselník	J. Syrový
	Datace	MonumIS, tabulka: CasUrc	nepoužíván
	Doporučení památkové regulace	Nový číselník	K. Hendryc
	Druh prvku	Nový číselník	K. Hendryc
	Fáze ochrany	Nový číselník	K. Hendryc

**NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV**

Systém pro správu sdílených číselníků

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ČÍSELNÍKY
 Zobrazit všechny Číselníky
SUBJEKT
 Jen platné
 Jen schválené
 Ke schválení
 Jen zneplatněné
 Ke ztotožnění
 Všechny
 Parametrické hledání
 Přidání položky (FO)
 Přidání položky (PO)
 Přidání položky z NA

Podmínky nastavené pro zobrazení:

Subjekt	PO	Jméno	Původ	Poznám.	Slož.	Ztot.	Zdroj
☐		Římskokatolická farnost					

Vyhledávám...

AND +

Autor záznamu rovno

PO

Jméno

Slož.

Ztot.

Zdroj

Stav

Autor záznamu

Vytvořeno

Poslední změna

Autor poslední změny

Poslední změna stavu

Autor poslední změny stavu

		adresa :	ne	ne	ruční		
		správa :	ne	ne	ruční		
		mIS_Adresar_		ne	ne	ruční	
		mIS_Adresar_		ne	ne	ruční	
		uard_Zaznami		ne	ne	ruční	
		atolická farnost	ArtGuard_Zaznami	ne	ne	ruční	
		atolická farnost	ArtGuard_Zaznami	ne	ne	ruční	
		atolická farnost	ArtGuard_Zaznami	ne	ne	ruční	
		atolická farnost	ArtGuard_Zaznami	ne	ne	ruční	
		atolická farnost	ArtGuard_Zaznami	ne	ne	ruční	
		atolická farnost	ArtGuard_Zaznami	ne	ne	ruční	
		atolická farnost	ArtGuard_Zaznami	ne	ne	ruční	
		atolická farnost	ArtGuard_Zaznami	ne	ne	ruční	
		atolická farnost	ArtGuard_Zaznami	ne	ne	ruční	

Strana 1 z 355

15

Schválení

Zneplatnění

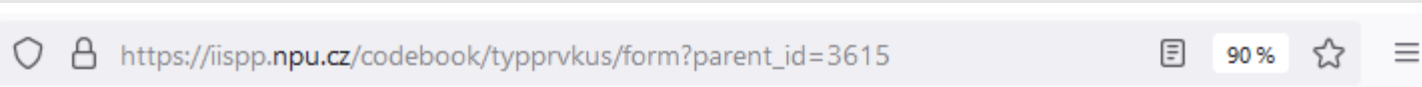
Složení

Verze aplikace 2.2.1 | [Odhlásiť sa](#) (blazkova)

M 4083 Subjekty - přidat hledání podle ID záznamu

funkční úpravy navržené v roce 2022

▼ Vytvořit Typ prvku

Předek : : vodojem

Kód :

Jméno :

Rod : ▼

Zkratka :

Význam :

Poznámka :

Pro nemovitosti: ☐

Pro movitosti: ☐

Kodifikovaný: ☐

M4002 zbytečné pole Rod – při založení nového pojmu

funkční úpravy navržené v roce 2022

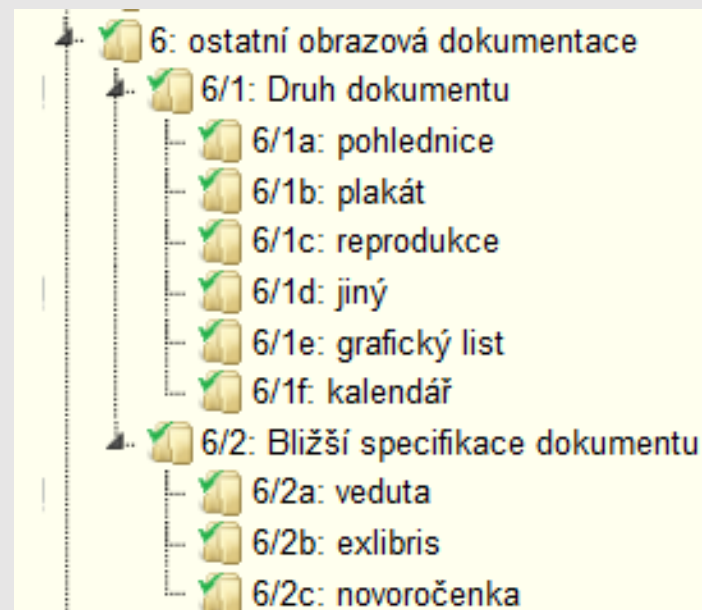
★ M4085

Podmínky nastavené pro zobrazení:

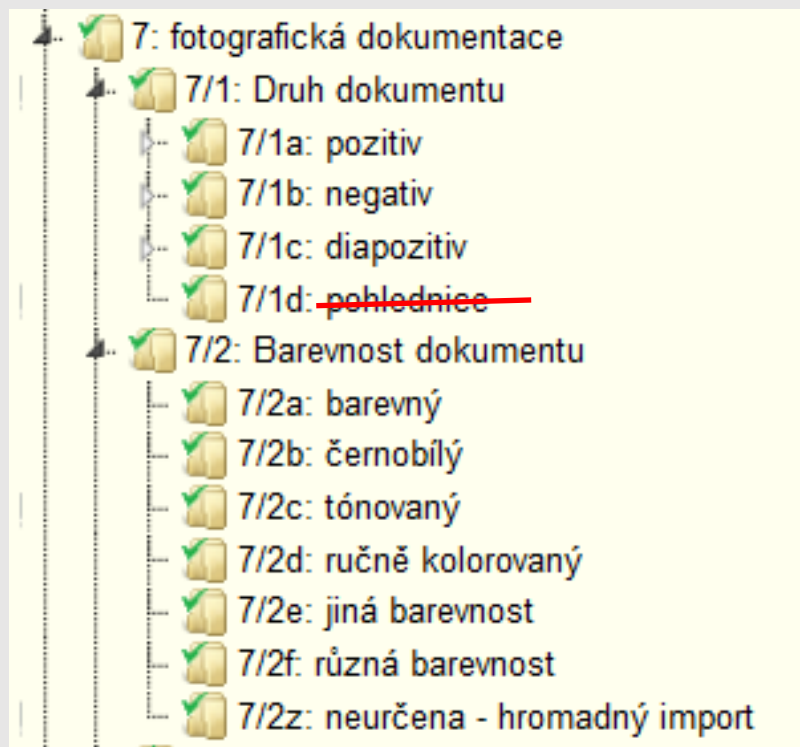
Subjekt									
☐		PO	Jméno	Původ	Poznámka	Slož.	Ztot.	Zdroj	Stav
		▼	farnost Bubovice			▼	▼	▼	▼
☐			ano	Římskokatolická farnost Bubovice	ArtGuard_Zaznamlo	ne	ne	ruční	zneplatněný
☐			ano	Římskokatolická farnost Bubovice	ArtGuard_Zaznamlo	ano	ano		schválený
☐			ano	Římskokatolická farnost Bubovice		ne	ano	ISZR	zneplatněný
☐			ano	Římskokatolická farnost Bubovice, ve s	MonumlS_Adresar_	ne	ne	ruční	zneplatněný

- Při ztotožnění s ISZR nastává zvláštní proces, kdy se vytvoří nový záznam podle údajů ISZR, ten se ihned automaticky zneplatní a nahradí tím původním záznamem s nyní doplněnými údaji. Výsledný platný záznam nemá uveden zdroj – dosud nešlo uvést více zdrojů.
- Výsledný platný záznam by měl mít ve sloupci Zdroj uvedeny všechny zdroje a měla by být i možnost podle zdroje vyhledávat.

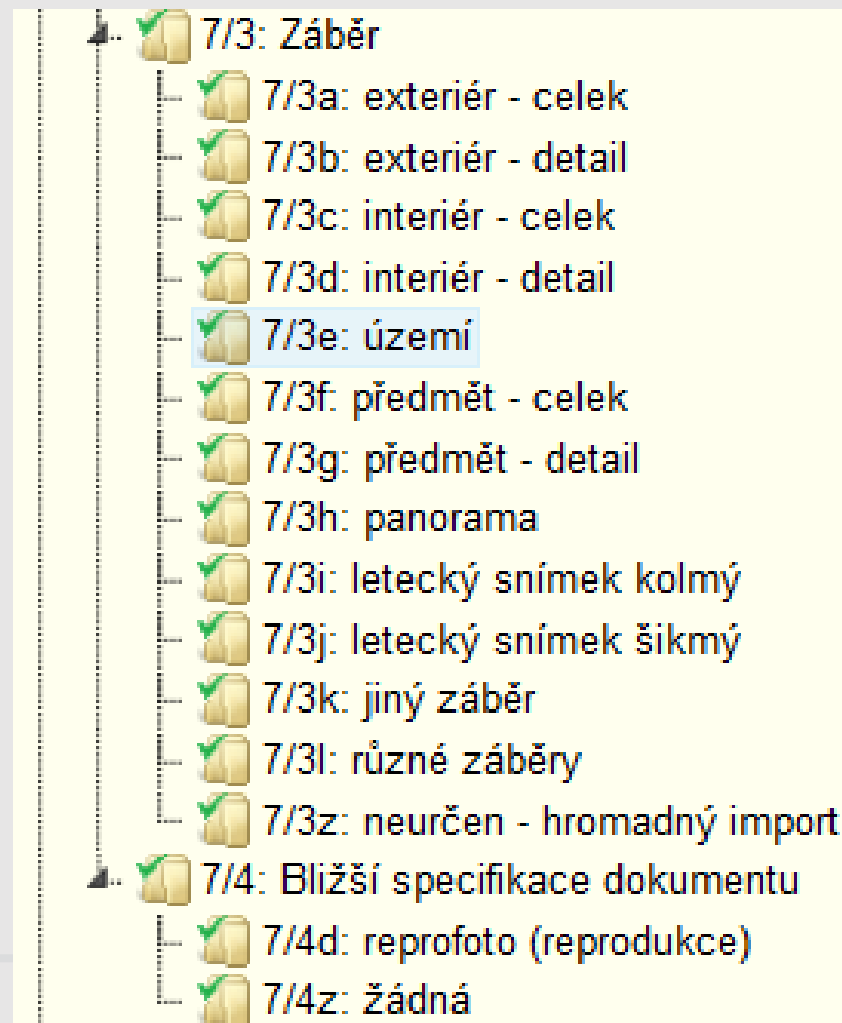
- specifický slovník, který v hierarchii obsahuje i logiku, tedy volba pojmu v jedné úrovni znamená omezení výběru v další úrovni – logika se projevuje v MIS, ale již méně a jinak v Tritiu, synchronizace Codebooku s Tritiem je v podstatě „ruční“, nutno požádat dodavatele o úpravu
- v návaznosti na požadavky pracovní skupiny pro Tritius byly opraveny některé logické nesrovnalosti v tomto slovníku a slovník byl doplněn a zároveň přizpůsoben datovému schématu Tritia
- v letošním roce dále pokračovaly úpravy 2 hierarchických větví – pro fotografickou dokumentaci a ostatní obrazovou dokumentaci (dříve ikonografie)

- podle postupu prací na metodice v Tritiu budou revidovány další větve slovníku

Pozn.: pohlednice bude zde zrušena,
je v části ostatní obrazová
dokumentace

- úpravy subjektů římskokatolické církve (farnosti) – na základě žádosti církevních představitelů byl zpracován postup ke zpřístupnění záznamů movitých předmětů ve vlastnictví římskokatolické církve v interním Památkovém katalogu: předpokladem je odstranění duplicit v Codebooku a správné přiřazení vlastníků v Památkovém katalogu
- k subjektu se zadává zřizovatel (**má zřizovatele/ je zřizovatelem**), v případě zrušených farností **má právního nástupce/je právním nástupcem**
- doplňuje aktuální oficiální adresa ztotožněním s ISZR (přes IČO)
- **ztotožňování s ISZR** (Informační systém základních registrů) – mohou provádět jen oprávnění pracovníci NPÚ, nutno striktně dodržovat pravidla: do registru lze přistupovat jen v případě oprávněného zájmu, přístup je evidován a subjektu je sdělován, tj. u vlastníků movitých památek

obsahové úpravy – slovník Subjekty

Id :	262974
Právníká osoba :	ano
Název :	Římskokatolická farnost Grunta
IČ :	69000484
Datum registrace :	
Datum zápisu do rejstříku :	
Adresa sídla:	Adresní bod: 27513301; Grunta č.p. 24, 28002 Grunta, Česká republika

Zdroje

Systém :	ruční
----------	-------

Autorita :	ne
Partner :	ne
Původní vznik :	
Zaměstnanec :	ne
Důvod získání :	
Ztotožněný :	ne
Poznámka :	

má právního nástupce

Typ: má právního nástupce k: Římskokatolická farnost - arciděkanství Kutná Hora

Poznámka :

má zřizovatele

Typ: má zřizovatele k: Biskupství královéhradecké

Poznámka :

Stav : schválený

Datum vytvoření : 10.08.2020 14:00

obsahové úpravy – slovník Subjekty

https://ispp.npu.cz/codebook/subjekts/225901

Id : 225901
Právnícká osoba : ano
Název : Římskokatolická farnost - arciděkanství Kutná Hora
IČ : 46403523
Datum registrace :
Datum zápisu do rejstříku :
Adresa sídla: Adresní bod: 11611600; Jakubská 1, 28401 Kutná Hora - Kutná Hora-Vnitřní Město, Česká republika
Zdroje
Systém : ISZR Název :
Systém : ruční Datum registrace :
Datum zápisu do rejstříku :
Autorita : ne
Partner : ne Adresa sídla:
Původní vznik : MonumIS_Adresar_Cadr-27359
Zaměstnanec : ne
Důvod získání :
Ztotožněný : ano Autorita:
Ztotožnitel : Dalibor Buršík Partner:
Poznámka :
Vztahy subjektu:
Typ: je právním nástupcem k: Římskokatolická farnost Grunta
Poznámka :
Stav : schválený
Datum vytvoření : 31.07.2019 12:20
Autor : Dalibor Buršík
Datum poslední změny : 18.08.2022 14:24
Autor poslední změny : Jitka Bukovjanová
Datum poslední změny stavu : 31.07.2019 12:20
Autor poslední změny stavu : Dalibor Buršík
Náhrada :

Aktualizace údajů z ISZR

vložení adresy

Římskokatolická farnost

Adresní bod:

Načíst podle bodu

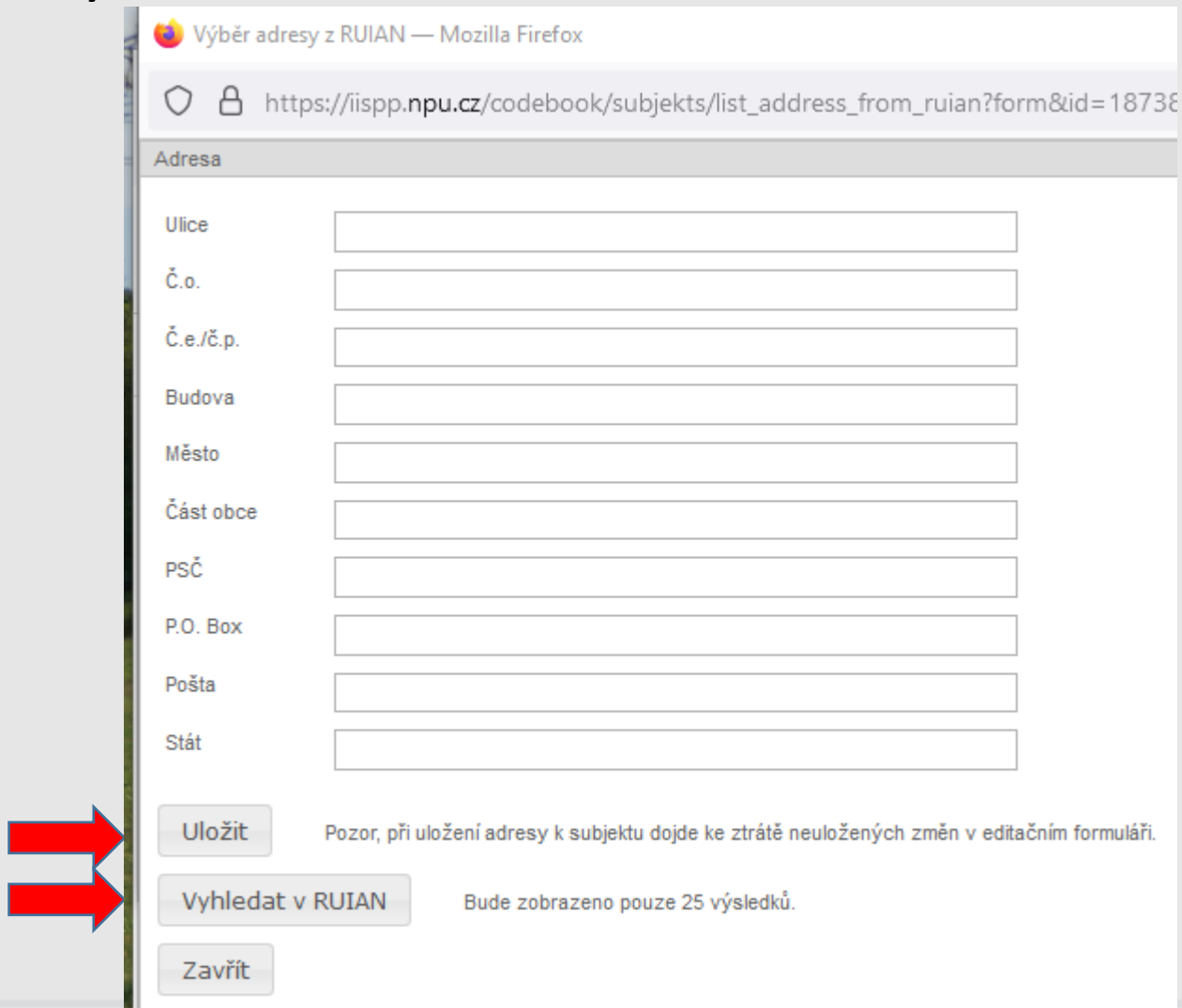
Adresa není vyplněna

Upravit

Vymazat

aktualizace údajů ISZR

vložení adresy

Výběr adresy z RUIAN — Mozilla Firefox

https://ispp.npu.cz/codebook/subjekts/list_address_from_ruian?form&id=18738

Adresa

Ulice	
Č.o.	
Č.e./č.p.	
Budova	
Město	
Část obce	
PSČ	
P.O. Box	
Pošta	
Stát	

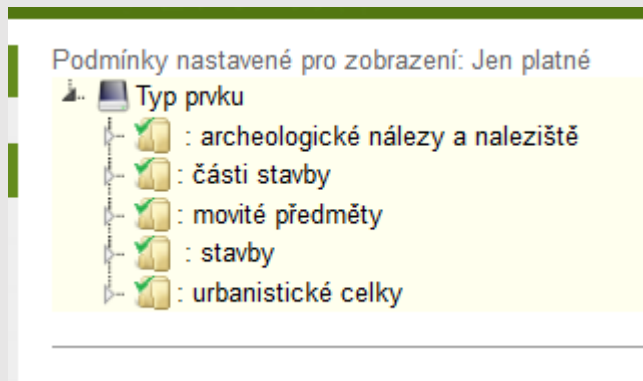
  Pozor, při uložení adresy k subjektu dojde ke ztrátě neuložených změn v editačním formuláři.

Bude zobrazeno pouze 25 výsledků.

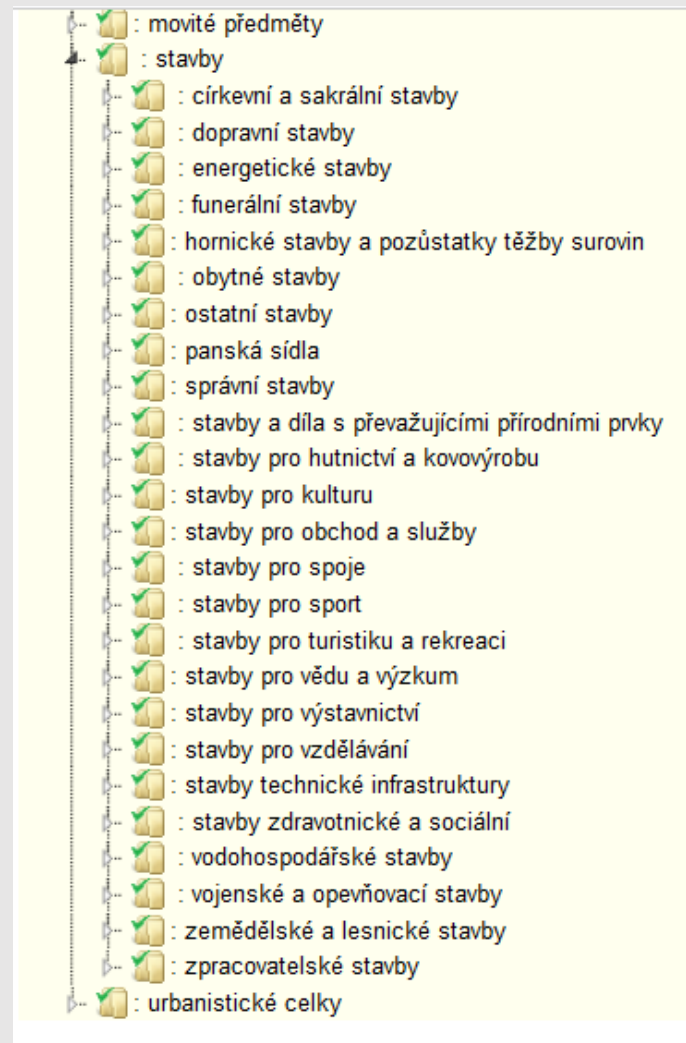
- určit co nejpřesněji z hlediska jeho funkčního využití, které pak určuje i jeho typologickou podobu, název prvku v PK může být s typem prvku shodný (v Monumisu byl složeninou funkčního typu a pojmenování: např. kostel + sv. Václava)
- **nepoužívat nadřazené pojmy ve slovníku** – bude vyřešeno jejich zobrazením a úpravou vyhledávání, např. použít cukrovar, ale ne zpracovatelské stavby
- **Každý termín by měl být ve slovníku uveden jen jednou**, s výjimkou těch pojmů, které sice zní stejně, ale mají různý význam, např. zámek jako sídlo a zámek jako část dveří. Některé pojmy se mohou vyskytnout ve větvi pro movité i pro nemovité památky (např. socha) nebo ve větvi pro stavby i části staveb (věž).
- **probíhá postupná celková koncepční úprava slovníku v Codebooku po jeho jednotlivých větvích**, v mnoha případech spojená s nutnou úpravou dat Památkového katalogu, zatím hlavně pro nemovité památky (stavby). Některá ÚOP již doplňují chybějící typ prvku a posílají podněty k doplnění slovníku.

podrobněji ve znalostní bázi

[https://intranet.npu.cz/znalostni-baze/-
/wiki/V%C3%BDchoz%C3%AD+Wiki/Typ+prvku](https://intranet.npu.cz/znalostni-baze/-/wiki/V%C3%BDchoz%C3%AD+Wiki/Typ+prvku)

- ☐ větev pro **movité památky** není zatím revidována, bylo požádáno oddělení evidence movitých památek
- ☐ **části stavby** jsou doplňovány podle potřeby, ale nejsou zrevidovány
- ☐ větev pro **archeologické památky** by měl revidovat odbor archeologie

- **údaje o aktuální synchronizaci a zda proběhla v pořádku a údaje o využití konkrétních pojmů v jednotlivých aplikacích - M odloženo – náročné, nutné úpravy i na straně ostatních systémů, aby potřebné údaje Codebooku poskytovaly**
- **cizojazyčné ekvivalenty pro vybrané slovníky (Typ prvku, Slohy, a další)**
- **nápojení na národní autority – hlavní úkol č. 46 „Vytvoření koncepce vývoje a postavení Codebook v rámci IISPP, integrace principu národních autorit“ – nutno analyzovat možnosti, zvolit které slovníky jsou vhodné; limitující je personální kapacita pro spravování slovníku – nápojení na autority neušetří žádnou práci, naopak**
- **integrace slovníku Subjekty s Tritiem?**
- **zveřejnění vybraných slovníků – Typ prvku, Slohy – podmínkou je konsolidovaný stav, případně poskytování jako Open Data**

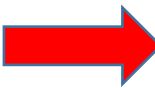
hlášení požadavků a připomínek

	Třídník nemovitých památek	MonumIS, tabulka: Ftypy	uzavřený
	Třídník skupin nemovitých památek	MonumIS, tabulka: FtSkup	uzavřený
	Typ ochrany	MonumIS, tabulka: UskColor	K. Hendryc
	Typ organizace	MonumIS, tabulka: AdrTyp	nepoužíván
	Typ prostorové identifikace	Nový číselník	Z. Syrová
	Typ prvku	Nový číselník	I. Blažkov
	Typ události	Nový číselník	J. Syrový,
	Typ/druh dokumentu	Nový číselník	I. Blažkov
	Územní rozsah	MIS, tabulka: dbo.territorial_extent	Z. Syrová

Systém pro správu sdílených číselníků

ČÍSELNÍKY
Přehled číselníků
Nápověda

▼ Zobrazit Číselník
Název číselníku : Typ události
Popis : Typ události
Zdroj dat : Nový číselník
Garant zdroje dat : J. Syrový, I. Blažková, D. Buršík
Čas poslední změny : 23.06.2017 16:52
Autor poslední změny : Petr Volfík

- v přehledu je možno zjistit, kdo má slovník na starosti – ikona dalekohledu
- požadavky na obsahové úpravy mailem redaktorovi slovníku
- hlášení chyb a námětů na rozvoj do Mantisu

děkuji za pozornost

■ **blazkova.irena@npu.cz**
